

Rectoria de Sant Cugat del Racó

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó.
Emplaçament	A Navàs prendre pista forestal asfaltada en direcció a Sant Cugat del Racó, uns 6 km.
Alçada:	539
Coordenades:	
Latitud:	41.897355965336
Longitud:	1.8129750657726
UTM Est (X):	401535
UTM Nord (Y):	4639062

Classificació

Número de fitxa	08141 - 454
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII-XXI
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	L'edifici ha estat parcialment rehabilitat pels seus llogaters (meitat est), mentre que la resta es troba en mal estat.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 37.02.EA. Núm. registre BCIL: 13953-I Publicació DOGC: 29/04/2019
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Número inventari	IPA 49390
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil

Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08140A008000120000IJ
Fitxes associades:	
Església de Sant Cugat del Racó	
Can Salou	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 23/09/2021 - 09:29

Descripció

Edifici de l'antiga rectoria de la parròquia de Sant Cugat del Racó, emplaçada uns metres al sud de l'església. És una edificació de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) que té adossat un cos lateral al nord-est. Al davant s'hi ha annexat modernament una terrassa davantera al lloc on antigament ja hi havia una mena de porxo.

L'habitatge central sembla obrat en una sola fase constructiva, probablement a principis del segle XVIII, mentre que al segle XIX s'hi hauria afegit el cos adossat. Presenta una estructura força regular, que a la façana principal s'ordena a partir de tres eixos verticals, amb un portal central adovellat i un balcó principal al seu damunt. Totes les obertures són emmarcades amb pedra carejada, i el parament és fet amb carreus més o menys disposats en filades, a pedra vista. La façana de ponent, pràcticament sense obertures, té un pou adossat fet amb carreus ben disposats en filades.

Observacions:

Inscripció en una llinda interior: 1714

Informació facilitada pel llogater de can Salou

Història

L'església de Sant Cugat de Salou ja existia al segle X. Era una possessió del monestir de Ripoll i ho va continuar sent en els segles posteriors. Era parròquia i, segons Josep M. Badia, constituïa una senyoria o demarcació independent del castell de Castelladral. Malgrat les possibles rivalitats inicials amb l'església veïna de Santa Maria de les Esglésies, que en un principi depenia del monestir de Sant Llorenç prop Bagà, el cert és que el 1580 les Esglésies ja consta com a annexa de Sant Cugat i formant part de la mateixa parròquia. L'any 1774 el bisbe de Solsona va firmar una concòrdia amb l'abat del monestir de Ripoll, per la qual li cedia tota la jurisdicció sobre Sant Cugat. El 1835, amb la desamortització dels béns de l'Església, va passar a ser administrada pel bisbat de Vic, i el 1874 es va agregar definitivament al de Solsona.

La parròquia de Sant Cugat era poblada sobretot per masos dispersos. En un llevador de censos del monestir de Serrateix de 1370 hi consten, entre altres, alguns masos de la parròquia de Sant Cugat, com són l'Alzina ("Sotsina"-1312) i la masia de l'Espinalt ("Llorens" 1362). En el cadastre de 1746 a la parròquia hi consten vuit propietaris de masos. Els més destacats eren les Esglésies, Sallés i el Soler. A més, al voltant de l'església de Sant Cugat s'hi concentraven dues o tres cases que constituïen un petit nucli, el qual sabem

que ja existia al segle XVIII. Són can Salou, de la qual coneixem referències de principis del segle XVIII, la Rectoria, que conserva una llinda del 1714, i cal Gemilà, també documentada en aquesta època. Cal dir que la parròquia posseïa cal Mas i cal Gemilà, que era una casa sense terres.

Pel que fa a la Rectoria concretament, poca cosa més podem dir. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 hi consta a Sant Cugat del Racó “església i casa”, però sabem que ja hi havia les tres cases actualment existents. A finals de segle XX l’edifici de la Rectoria havia servit com a alberg de colònies infantils però va patir un incendi i va quedar en males condicions. Entorn de 1995 el bisbat va llogar la casa als germans Fontanet, que han rehabilitat una part de l’habitatge.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). “Navàs”. *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 162-164.

BENET, A. (1984). “Sant Cugat Salou (o del Racó)”. *Catalunya Romànica*. El Bages, volum XI. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 342-345.

ESTRUCH, Maria. “Sant Cugat del Racó o de Salou (Bages)”, *Arrels* (blog d’interent).

Internet

Enllaços d'interès:

[Blog de Maria Estruch "Arrels"](#)

